

บทที่ 6

การพัฒนาวงจรรวมออปโตอิเล็กทรอนิกส์ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย

6.1 บทนำ

วงจรรวมออปโตอิเล็กทรอนิกส์ (optoelectronic IC ย่อว่า OEIC) คือ วงจรรวม (integrated circuit) ซึ่งประกอบด้วยสิ่งประดิษฐ์ออปโตอิเล็กทรอนิกส์จำนวนมากอยู่บนชิป (chip) ตัวเดียวกันถูกเสนอความคิดมาตั้งแต่ ค.ศ. 1959 [33] OEIC อาจประกอบด้วยไดโอดเปล่งแสง ทางนำแสง ทรานซิสเตอร์ และโฟโตไดโอด ฯลฯ เป็นต้น และสามารถทำงานบางอย่างได้แล้วแต่ จะออกแบบ เช่น ใช้คำนวณลอจิกหรือถ่ายภาพสัญญาณ OEIC แตกต่างจาก IC คือหลักการ ทำงานนั้นนอกจากจะใช้อิเล็กทรอนิกส์แล้วยังใช้โฟตอนเป็นสื่อในการส่งสัญญาณต่าง ๆ เนื่องจาก โฟตอนสามารถเดินทางได้รวดเร็วและไม่ถูกรบกวนด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ดังนั้นจึงเหมาะสมในการใช้งานมากกว่าการใช้อิเล็กทรอนิกส์ในหลายกรณี

OEIC ที่มีกันอยู่ทั่วไปในปัจจุบันทั้งหมดสร้างจากวัสดุผลึกเดี่ยว อาทิเช่น GaAs, GaAlAs ซึ่งเป็นวัสดุที่มีราคาแพง และผลิตเป็นพื้นที่ใหญ่ได้ยาก และมีปัญหาเรื่อง lattice mismatch [34]

ในงานวิจัยนี้จึงได้เสนอแนวความคิดใหม่ที่จะใช้วัสดุอะมอร์ฟัสสารกึ่งตัวนำเป็นวัสดุหลัก ใน OEIC เพราะวัสดุอะมอร์ฟัสสารกึ่งตัวนำสามารถผลิตเป็นไดโอดเปล่งแสง และโฟโตไดโอดได้ ซึ่งเหมาะสำหรับประดิษฐ์ OEIC ชนิดใหม่ และได้เรียกสิ่งประดิษฐ์ชนิดใหม่นี้ว่า “วงจรรวมออปโตอิเล็กทรอนิกส์ชนิดอะมอร์ฟัสสารกึ่งตัวนำ” (amorphous semiconductor optoelectronic integrated circuit) ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับการออกแบบประดิษฐ์ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยนี้มีโครงสร้างพื้นฐานประกอบด้วยหน่วยกำเนิดแสงจากไดโอดเปล่งแสงชนิดฟิล์มบางอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย (TFLED) หน่วยรับแสงจากโฟโตไดโอดชนิดฟิล์มบางอะมอร์ฟัสซิลิคอน (TFPD) ที่ประดิษฐ์ลงบนแผ่นฐานเดียวกัน และแผ่นฐานนั้นยังมีหน้าที่เป็นหน่วยทางนำแสงด้วย

ในหัวข้อ 6.2 จะกล่าวถึงโครงสร้างพื้นฐานของ OEIC ส่วนในหัวข้อ 6.3 จะกล่าวถึงคุณสมบัติเด่นของ OEIC ชนิดวัสดุซิลิคอนอัลลอย และเสนอแนวความคิดในการออกแบบการจัดวาง

TFLED และ TFPD ในตำแหน่งต่าง ๆ ในหัวข้อ 6.4 จะกล่าวถึงการเสนอแนวความคิดการใช้กระจกฝ้าเป็นทางนำแสง ในหัวข้อ 6.5 จะกล่าวถึงโครงสร้างและลักษณะคุณสมบัติทางแสงของ a-SiC:H TFLED สำหรับใช้เป็นแหล่งกำเนิดแสงของ OEIC ในหัวข้อ 6.6 จะกล่าวถึงโครงสร้างและลักษณะคุณสมบัติทางแสงของ a-Si:H TFPD สำหรับใช้เป็นแหล่งตรวจรับแสงของ OEIC ในหัวข้อที่ 6.7 จะกล่าวข้อสรุปสำหรับแนวความคิดในการประดิษฐ์ OEIC ชนิดฟิล์มบางอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย

6.2 โครงสร้างพื้นฐานของ OEIC

OEIC คือวงจรรวม (Integrated Circuit) ซึ่งประกอบด้วยส่วนประกอบทางอิเล็กทรอนิกส์และทางแสง และรวมทั้งส่วนเชื่อมต่อภายในทางแสง (optical interconnects) ดังแสดงในรูปที่ 6.1 สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ใน OEIC ถูกสร้างลงบนแผ่นฐานร่วมกันในลักษณะโมนอลิธิค (monolithic) ซึ่งมีส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 3 ส่วนคือ แหล่งกำเนิดสัญญาณ (light source) ท่อนำสัญญาณ (waveguide) และแหล่งตรวจจับสัญญาณ (detector) แสดงดังรูปที่ 6.2 OEIC มีข้อดีเด่นดังนี้

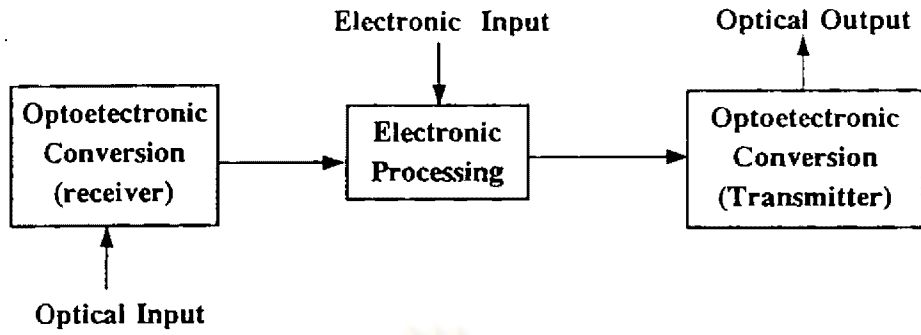
1. ทำงานได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากใช้แสงเป็นสื่อในการส่งสัญญาณต่าง ๆ (high-speed)
2. ตรวจจับสัญญาณได้อย่างรวดเร็ว (high-sensitive)
3. ไม่ถูกรบกวนด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (low-noise)
4. มีขนาดเล็กและเชื่อถือได้ (compactness and reliability)
5. มีราคาถูก ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยการออกแบบเลือกวัสดุและชนิดของสิ่งประดิษฐ์

OEIC มีประโยชน์ในการใช้งานมากมายเช่น เป็นวงจรถ่ายทอดสัญญาณ วงจรอปติคัลคัปเปิลเลอร์ วงจรประมวลการคำนวณต่าง ๆ ฯลฯ

รูปที่ 6.3 (ก) แสดงโครงสร้างของ OEIC ชนิดผลึก และ (ข) แสดงชิป OEIC ที่มีการใช้งานซึ่งมีท่อใยแสงประกอบอยู่ภายใน

6.3 คุณสมบัติเด่นของ OEIC ชนิดวัสดุอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย

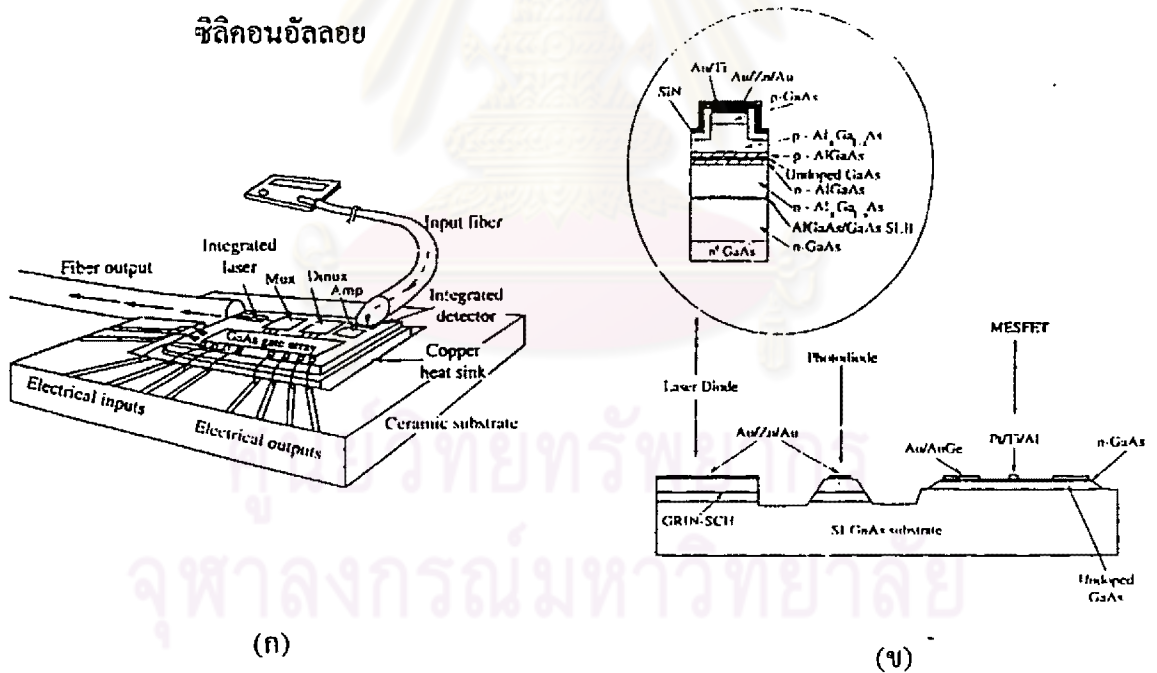
OEIC ที่ใช้งานในปัจจุบันทั้งหมดสร้างบนวัสดุผลึกเดี่ยว อาทิเช่น GaAs, GaAlAs ซึ่งเป็น

รูปที่ 6.1 แผนภูมิโครงสร้างส่วนประกอบที่สำคัญของ OEIC

รูปที่ 6.2 ตัวอย่างการวางส่วนประกอบที่สำคัญของ OEIC Optical Coupler ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย

รูปที่ 6.3 วงจรรวมชนิดออปโตอิเล็กทรอนิกส์ชนิดผลึก

(ก) โครงสร้างของ OEIC ชนิดผลึก [35] และ

(ข) ชิป OEIC ที่มีการใช้งานซึ่งมีท่อใยแสงประกอบอยู่ภายใน [36]

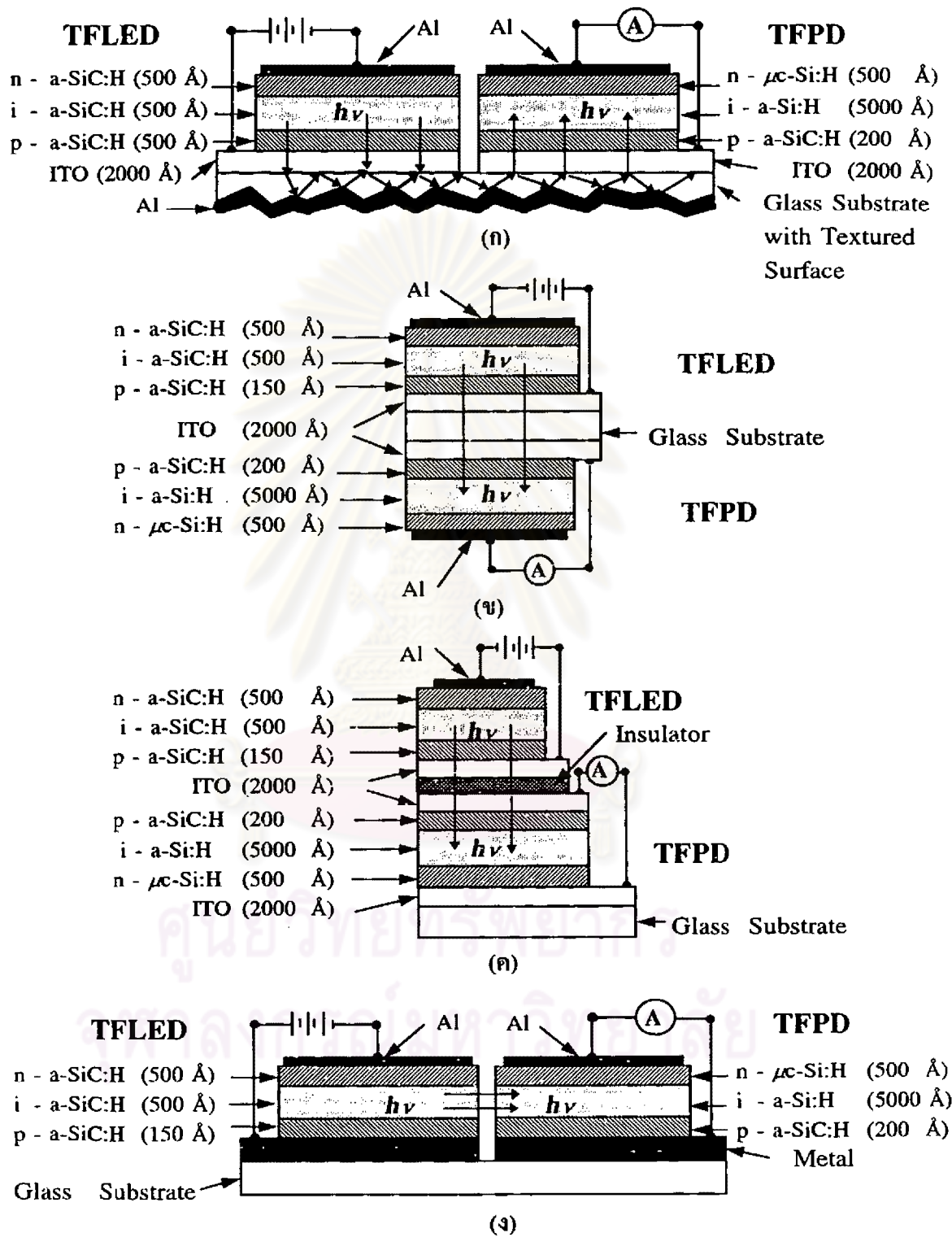
วัสดุราคาแพง และผลิตให้มีพื้นที่ใหญ่ได้ยาก และมีปัญหาเรื่อง lattice mismatch ดังที่กล่าวไว้แล้วในข้างต้น ดังนั้นในงานวิจัยบนนี้ได้มีการเสนอความคิดใหม่โดยใช้วัสดุอะมอร์ฟัสสารกึ่งตัวนำเป็นวัสดุหลักใน OEIC ซึ่งมีลักษณะเด่นที่แตกต่างไปจากกรณีผลึกหลายด้าน เช่น

1. สามารถใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ เป็นแผ่นฐานได้ เช่น แผ่นกระจก แผ่นโลหะ แผ่นเซรามิก แผ่นโพลีเมอร์
2. สามารถผลิตให้ฟิล์มอะมอร์ฟัสซ้อนทับกันหลาย ๆ ชั้นโดยไม่มีปัญหาเรื่องความแตกต่างของค่าคงที่โครงสร้างผลึก (lattice mismatch)
3. ปัจจุบันมีสิ่งประดิษฐ์ชนิดอะมอร์ฟัสที่ทำงานได้หลายชนิด เช่น ทรานซิสเตอร์ฟิล์มบาง ไดโอดเปล่งแสงฟิล์มบาง โฟโตไดโอดฟิล์มบาง ทางนำแสงฟิล์มบาง เป็นต้น
4. ใช้วัสดุอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย ซึ่งสามารถผลิตได้ที่อุณหภูมิต่ำ และเป็นวัสดุที่มีมาก ดังนั้นจึงประหยัดพลังงานและต้นทุนสูง

ในบทนี้จะเป็นการเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการออกแบบ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย [16] ตัวอย่างโครงสร้างของ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสประกอบด้วยสิ่งประดิษฐ์กำเนิดแสงชนิด TFLED และสิ่งประดิษฐ์รับแสงชนิด TFPD ดังแสดงโครงสร้างดังรูปที่ 6.4 ซึ่งความแตกต่างของรูปที่ 6.4 (ก)-(ง) คือตำแหน่งการจัดวาง TFLED และ TFPD

กรณีรูปที่ 6.4 (ก) เป็นการออกแบบให้แสงจาก TFLED ตกกระทบกระจกฝ้าด้วยพื้นที่ใหญ่ และสะท้อนแบบกระเจิงบนผิวกระจกฝ้าที่มีความขรุขระ (texture surface) และแสงจะสะท้อนไปทางโฟโตไดโอดได้เนื่องจากกระจกและขั้วไฟฟ้า ITO มีค่าดัชนีหักเหแสงประมาณ 1.5~1.8 และมีชั้นฟิล์มอะลูมิเนียมเคลือบบนผิวกระจกฝ้าเพื่อสะท้อนไปยัง TFPD ให้มากที่สุด ดังนั้นกระจกฝ้าจะทำหน้าที่เป็นทางนำแสง (waveguide) ได้เมื่อดัชนีหักเหแสงของฟิล์ม a-SiC:H มีค่ามากกว่า 1.8 ผลการทดลองในบทที่ 3 ได้ผลว่าดัชนีหักเหแสงของ a-SiC:H มีค่าประมาณ 2.3 - 2.7 ดังนั้นในกรณีรูปที่ 6.4 (ก) กระจกฝ้าสามารถทำหน้าที่เป็นทางนำแสงไปในตัว ซึ่งนับว่าเป็นแนวความคิดใหม่

กรณีรูปที่ 6.4 (ข) เป็นการออกแบบให้ TFLED และ TFPD อยู่บนแผ่นฐานกระจกคนละด้าน กรณีนี้เป็นการประหยัดพื้นที่ของแผ่นกระจก แนวทางการออกแบบคือ แสงจาก TFLED จะต้องสามารถเดินทางทะลุผ่านกระจกไปสู่ TFPD ได้ดี ผลการทดลองผลิตและวัดได้ผลตอบสนองที่

รูปที่ 6.4 โครงสร้างของวงจรรูปไดโอดเปล่งท่อนิกซ์ชนิดอะมอร์ฟัสสารกึ่งตัวนำ

ดีกว่ากรณีรูปที่ 6.4 (ก)

กรณีรูปที่ 6.4 (ก) เป็นการออกแบบให้ TFLED และ TFPD วางซ้อนทับกันในแนวตั้ง วางอยู่บนแผ่นฐานเดียวกัน โดยมีฉนวนฟิล์มบางที่โปร่งแสง (transparent insulator) คั่นอยู่ตรงกลางระหว่างสิ่งประดิษฐ์ทั้งสอง ข้อดีของโครงสร้างนี้ คือสิ่งประดิษฐ์ทั้งสองมีระยะใกล้กันมาก ทำให้ได้สัญญาณแรง แต่ขั้นตอนการผลิตจะยุ่งยากเพราะต้องปลูกฟิล์มหลายหลายชั้นซ้อนทับกัน การออกแบบควรเลือกวัสดุฉนวนฟิล์มบางที่มีค่าดัชนีหักเหแสงน้อยกว่าฟิล์ม a-SiC:H และโปร่งแสงมากที่สุดเพื่อให้ได้แสงเดินทางทะลุไปสู่ TFPD ได้ดี

กรณีรูปที่ 6.4 (ง) เป็นการออกแบบให้ TFLED และ TFPD วางอยู่บนแผ่นฐานในแนวระนาบเดียวกัน และออกแบบให้แสงเดินทางออกจากด้านข้างของ TFLED เข้าสู่ด้านข้าง TFPD แต่เนื่องจากพื้นที่หน้าตัดของสิ่งประดิษฐ์ทั้งสองมีค่าน้อยมาก (เพราะว่าเป็นฟิล์มที่บางมาก) ดังนั้นผลตอบสนองของสัญญาณในรูปนี้จึงมีค่าน้อยกว่ากรณีรูปที่ 6.4 (ก)-(ค)

ในบทนี้จะกล่าวถึงการนำ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยนำมาประยุกต์เป็นอุปกรณ์รับส่งสัญญาณแบบวงจรรวมออปโตอิเล็กทรอนิกส์ (OEIC Transmitters) ที่มีโครงสร้างตามรูปที่ 6.4 (ก) ซึ่งมี TFLED ชนิดวัสดุอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยเป็นแหล่งกำเนิดแสง TFPD ชนิดวัสดุอะมอร์ฟัสซิลิคอนเป็นแหล่งรับแสง สิ่งประดิษฐ์ทั้งสองผลิตให้อยู่บนแผ่นกระจกที่มีโครงสร้างผิวขรุขระ (texture surface) ซึ่งกระจกผิวขรุขระนี้มีคุณสมบัติให้แสงเกิดการหักเหแสงทุกทิศทุกทาง จากคุณสมบัติดังกล่าวจึงมีแนวความคิดที่จะนำกระจกผิวขรุขระนี้มาผลิตเป็นท่อทางเดินแสง เพื่อให้แสงเดินทางในแนวระนาบ ไปถึงแหล่งรับแสง

6.4 การศึกษาโครงสร้างพื้นฐานและลักษณะคุณสมบัติทางแสงของกระจกที่มีโครงสร้างผิวขรุขระ (texture surface) สำหรับเป็นทางเดินแสงของ OEIC

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงการพัฒนา OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยที่มีโครงสร้างตามรูปที่ 6.3 (ก) ซึ่งมี TFLED ชนิดวัสดุอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยเป็นแหล่งกำเนิดแสง TFPD ชนิดวัสดุอะมอร์ฟัสซิลิคอนเป็นแหล่งรับแสง สิ่งประดิษฐ์ทั้งสองผลิตให้อยู่บนแผ่นกระจกที่มีโครงสร้างผิวขรุขระ (texture surface) ซึ่งกระจกผิวขรุขระหรือกระจกฝ้านี้มีคุณสมบัติให้แสงเกิดการ

หักเหแสงทุกทิศทุกทาง จากคุณสมบัติหลักดังกล่าวจึงมีแนวความคิดที่จะนำกระจกใสนี้มาผลิตเป็นช่องทางเดินแสงเพื่อให้แสงเดินทางในแนวระนาบไปถึงแหล่งรับแสง TFPD คล้ายกับเกรตติง (grating) ในเลเซอร์ไดโอดชนิด DBR (Distributed Bragg Reflector) รูปที่ 6.5 แสดงโครงสร้างพื้นฐานของเลเซอร์ไดโอดชนิด DBR

ได้มีการศึกษากระจกโครงสร้างผิวขรุขระที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการกระจายแสง โดยใช้ผงขัดที่ความละเอียดแตกต่างกัน แสดงในตารางที่ 6.1 และได้ทดสอบการกระจายแสงบนผิวกระจกใส่โดยทำการยิงแสงเลเซอร์ที่มีความยาวคลื่นแสงสีแดง และสีน้ำเงินเพื่อสังเกตการกระจายแสงที่สะท้อนขึ้นด้านบน

รูปที่ 6.6 แสดงบล็อกไดอะแกรมของระบบการวัดการกระจายของแสงที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนกระจกใส่ ซึ่งมีไดโอดชนิดผลึกเปล่งแสงสีเขียวเป็นแหล่งกำเนิดแสง

รูปที่ 6.7 (ก) - (ข) แสดงการกระจายแสงด้านบนของกระจก ซึ่งผิวด้านล่างขรุขระ เพื่อเป็นการทดสอบว่ากระจกใส่สามารถใช้งานเป็นทางนำแสงแบบ Distributed Bragg Reflector ได้ จึงได้ทดลองยิงแสงที่มีความยาวคลื่นแตกต่างกันลงบนกระจกใส่ โดยยิงแสงเลเซอร์สีแดง (He-Ne $\lambda = 632.8 \text{ nm}$) และเลเซอร์สีน้ำเงิน (He-Cd $\lambda = 442 \text{ nm}$) จากรูปจะสังเกตเห็นว่ากระจกใส่ไม่มีการกระจายแสงห่างจากจุดเลเซอร์สีน้ำเงินขึ้นมาด้านบน แต่จุดเลเซอร์สีแดงมีการกระจายเล็กน้อย อาจเนื่องมาจากผิวกระจกใส่ไม่เรียบมีความหยาบที่เหมาะสมทำให้เกิดการสะท้อนของแสงเลเซอร์สีแดงแสงได้ เมื่อเทียบกับกระจกใส่จะเห็นการกระจายแสงทั่วผิวด้านบนของกระจกใส่ จึงเป็นที่น่าสังเกตว่ากระจกใส่มีคุณสมบัติเด่น คือมีการกระจายแสงทั่วบริเวณบนกระจกและอาจจะคาดคะเนว่าน่าจะมีระยะห่างที่มากพอสำหรับแสงจาก TFLED เดินทางไปยัง TFPD ได้

จากแนวความคิดที่จะนำกระจกใส่มาเป็นทางเดินแสงจาก TFLED ไปยัง TFPD นั้นจำเป็นต้องศึกษาหาระยะการกระจายแสงที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนกระจกใส่ ซึ่งได้นำไดโอดเปล่งแสงแบบผลึกแสงสีเขียว ($\lambda = 520 - 530 \text{ nm}$) มาทดสอบ

รูปที่ 6.8 (ก) - (ง) แสดงผลการวัดการกระจายของแสงที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนกระจกใส่เปรียบเทียบกับกระจกใส่ที่ถูกขัดด้วยผงขัดเบอร์ต่าง ๆ จะเห็นว่ากระจกใส่เบอร์ #2000 มีการกระจายแสงความยาวคลื่นสีเขียวที่กว้างกว่าเบอร์อื่น ๆ ส่วนกระจกที่มีความใสน้อยจะมีการ

กระจายแสงด้านบนน้อยตามลำดับ

เราสามารถคาดคะเนการกระจายแสงบนกระจกฝ้าเมื่อมี a-SiC:H TFLED ชนิดฟิล์มบางอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยเป็นแหล่งกำเนิดแสงให้แสงอยู่ในช่วงความยาวคลื่น 550 - 680 nm โดยพิจารณาจากโครงสร้างของกระจกฝ้าให้ระยะห่างของยอดขรุขระเปรียบเสมือนระยะพิท (pitch) ดังนั้นสามารถคำนวณระยะพิทได้จากกฎของ Bragg ดังสมการที่ 6.1 [35]

$$\Lambda = \frac{2\lambda}{n} \quad (6.1)$$

เมื่อ n ของกระจกเท่ากับ 1.45 และความยาวคลื่นแสงที่เปล่งออกจาก TFLED ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยอยู่ในช่วง 550 - 730 nm

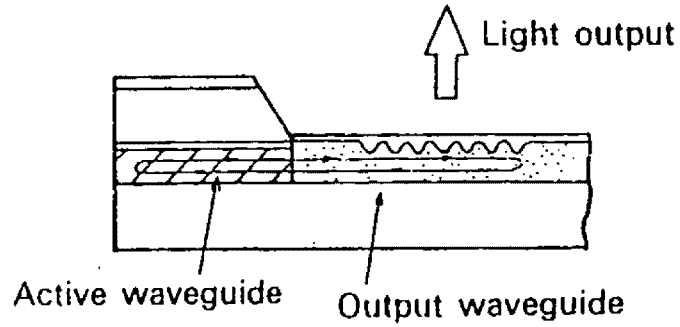
$$\Lambda = \frac{2 \times 550 \text{ nm}}{1.45} = 0.758 \mu\text{m}$$

$$\Lambda = \frac{2 \times 730 \text{ nm}}{1.45} = 1.006 \mu\text{m}$$

ดังนั้นจากการคำนวณจะได้ระยะพิทที่เหมาะสมสำหรับความยาวคลื่นแสง a-SiC:H TFLED คือระยะพิทอยู่ระหว่าง $0.758 \mu\text{m} - 1.006 \mu\text{m}$ โครงสร้างของผิวกระจกขรุขระสามารถสังเกตได้จากการวัด SEM (Scanning Electron Microscopics) จากรูปที่ 6.9 (ก) - (ค) จะเห็นว่ากระจกฝ้าเบอร์ #1000 มีระยะพิทส่วนใหญ่เฉลี่ยอยู่ในช่วงประมาณ 5 - 10 μm กระจกฝ้าเบอร์ #2000 มีระยะพิทส่วนใหญ่เฉลี่ยอยู่ในช่วงประมาณ 0.5 - 5 μm และกระจกเบอร์ฝ้า #4000 มีระยะพิทส่วนใหญ่เฉลี่ยอยู่ในช่วงประมาณต่ำกว่า 0.5 μm

จากโครงสร้างของกระจกฝ้าเบอร์ต่าง ๆ ที่สามารถสังเกตได้จากการวัด SEM พบว่าสามารถคาดคะเนว่ากระจกฝ้าเบอร์ #2000 มีช่วงพิทเฉลี่ยประมาณ 5 - 10 μm มีความเหมาะสมกับแสงที่เปล่งออกมาจาก a-SiC:H TFLED ที่ได้คำนวณระยะพิทที่เหมาะสมไว้ประมาณ 0.758 - 1.006 μm

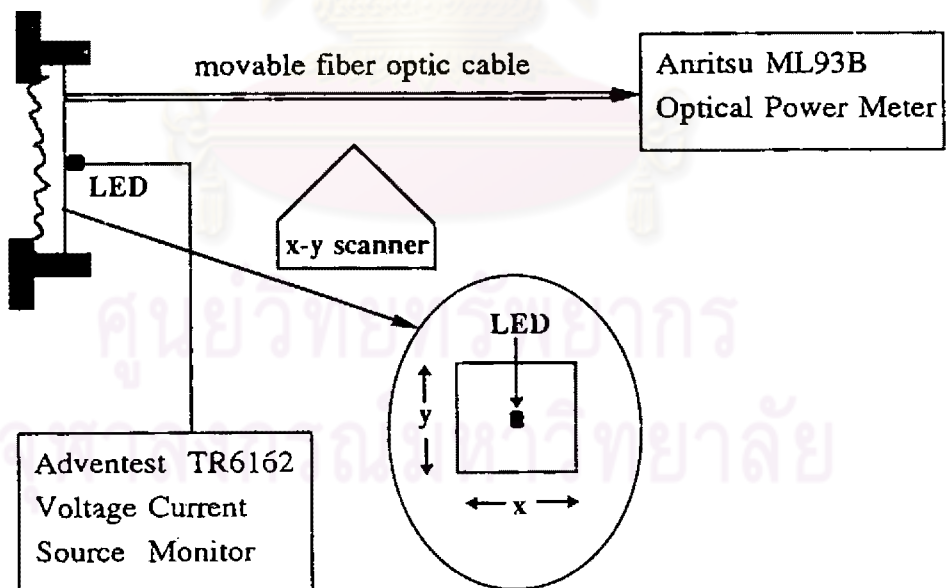

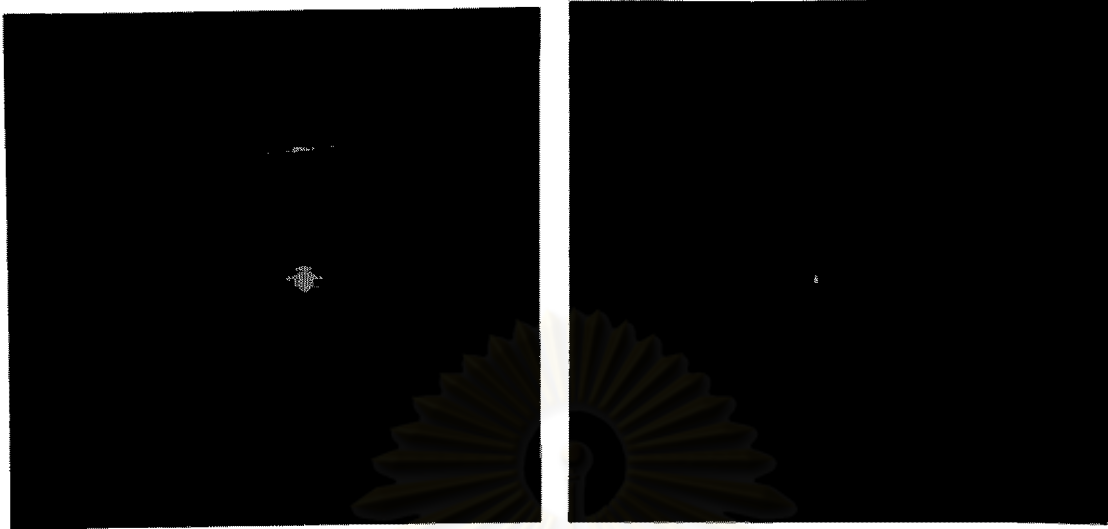
รูปที่ 6.5 โครงสร้างพื้นฐานของเลเซอร์ไดโอดชนิด DBR (Distributed Bragg Reflector)

ตารางที่ 6.1 ชนิดและขนาดของผงดัด SiC ที่ใช้ในการขัดกระจกฝ้า

ชนิดของผงดัด	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของผงดัด (μm)
ผงดัด SiC เบอร์ # 1000	13
# 2000	6.3
# 4000	3

รูปที่ 6.6 ระบบการวัดการกระจายของแสงที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนกระจกฝ้า

ก) ภาพถ่ายการกระจายแสงสีแดงและสีน้ำเงินบนกระจกใส

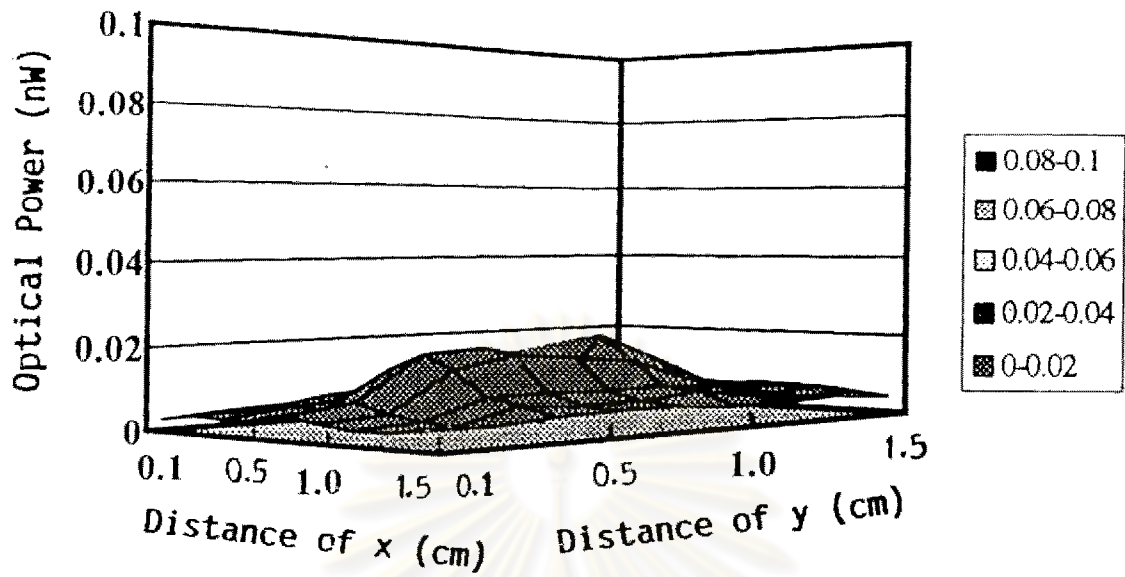

ข) ภาพถ่ายการกระจายแสงสีแดงและสีน้ำเงินบนกระจกฝ้า

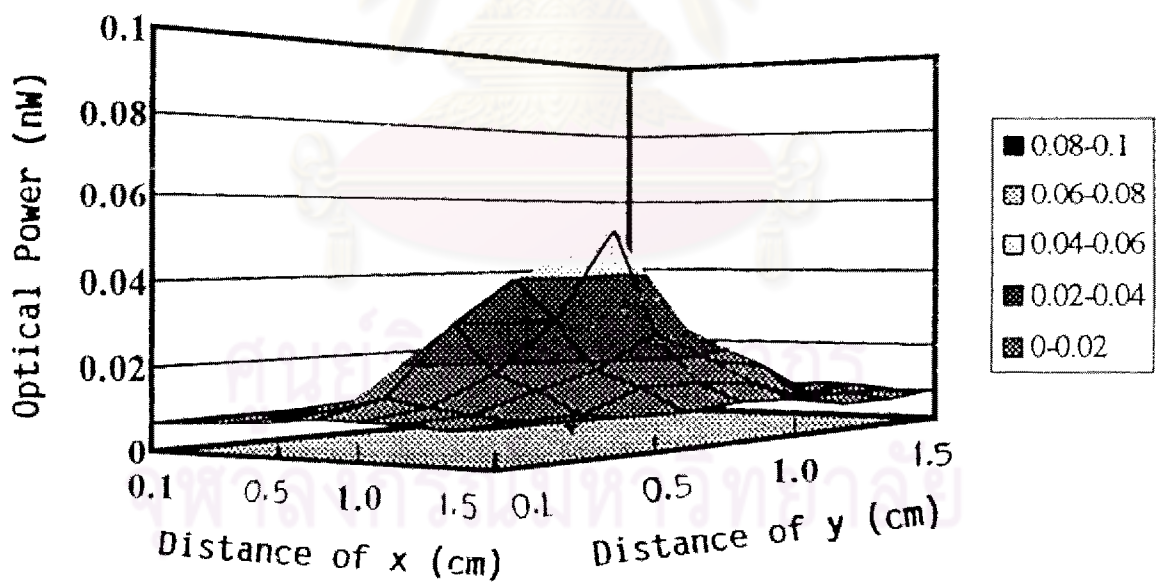
รูปที่ 6.7 ภาพถ่ายการเปรียบเทียบการกระจายแสงบนกระจกฝ้ากับกระจกใส ทดสอบด้วยแสงเลเซอร์สีแดง (He-Ne, $\lambda = 632.8 \text{ nm}$) และเลเซอร์สีน้ำเงิน (He-Cd, $\lambda = 442 \text{ nm}$) เป็นแหล่งกำเนิดแสง

(ก) ภาพถ่ายการกระจายแสงสีแดงและสีน้ำเงินบนกระจกใส

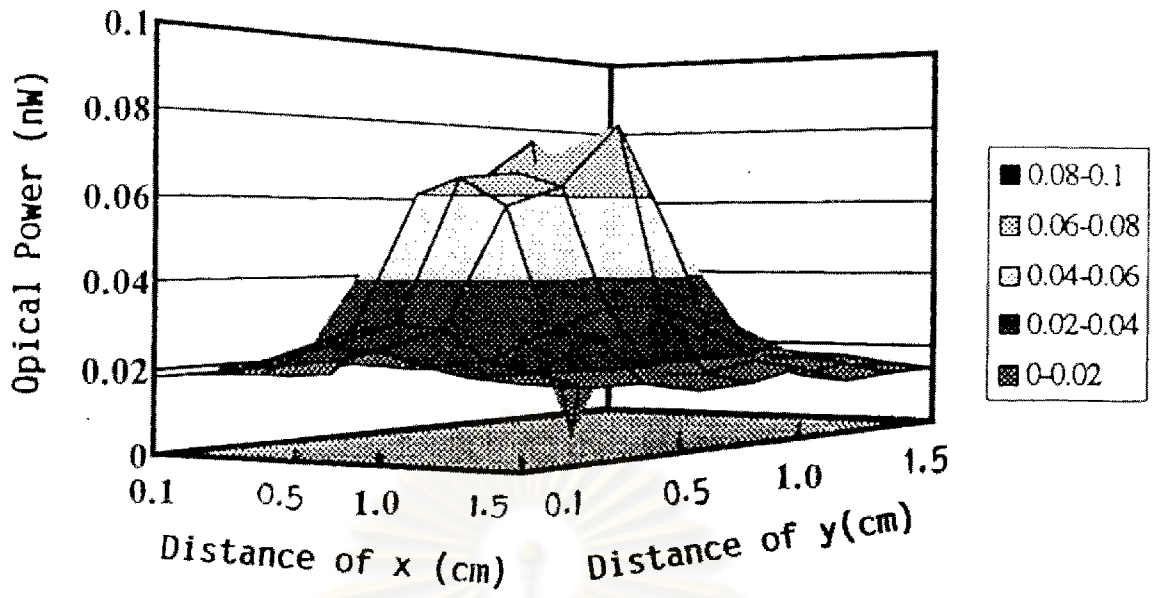
(ข) ภาพถ่ายการกระจายแสงสีแดงและสีน้ำเงินบนกระจกฝ้า

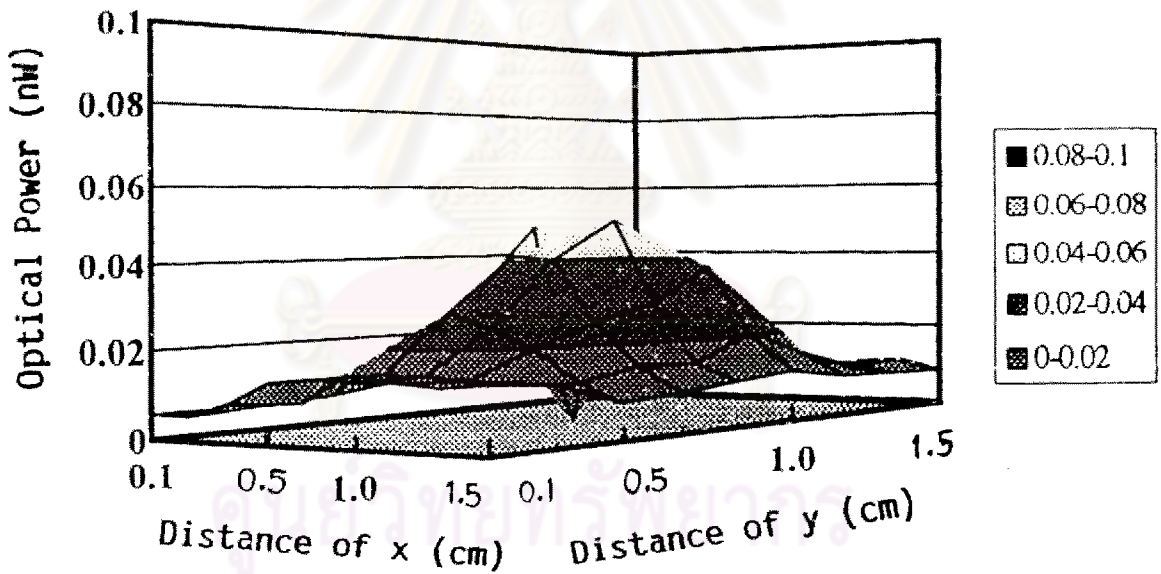
(ก) การกระจายของแสงที่สะท้อนขึ้นที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนกระจกใส

(ข) การกระจายของแสงที่สะท้อนขึ้นที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนกระจกฝ้าเบอร์ #1000

(ค) การกระจายของแสงที่สะท้อนขึ้นที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนกระจกฝ้าเบอร์ #2000

(ง) การกระจายของแสงที่สะท้อนขึ้นที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนกระจกฝ้าเบอร์ #4000

รูปที่ 6.8 ผลการวัดการกระจายของแสงที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนกระจกใสเปรียบเทียบกับกระจกฝ้าที่ถูกขัดด้วยผงขัดเบอร์ต่าง ๆ ดังนี้ (ก) - (ง) การกระจายแสงบนกระจกใสและกระจกฝ้าเบอร์ #1000 , #2000 , #4000 ตามลำดับ

6.5 การศึกษาโครงสร้างพื้นฐานและลักษณะคุณสมบัติทางแสง a-SiC:H TFLED สำหรับเป็นแหล่งกำเนิดแสงของ OEIC

สิ่งประดิษฐ์ OEIC Optical Coupler ที่ผู้วิจัยได้ศึกษานั้นมีแหล่งกำเนิดแสงเป็นวัสดุชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย ซึ่งมีข้อดีที่แตกต่างจากผลึกดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ถึงแม้ว่า a-SiC:H TFLED รอยต่อ p-i-n จะเปล่งแสงที่ยังมีความสว่างไม่มากนัก และยังไม่สามารถมองเห็นในที่สว่างได้ แต่ผู้วิจัยได้มีแนวความคิดที่จะนำ a-SiC:H TFLED นี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยได้นำมาใช้งานร่วมกับ TFPD หรือเซลล์แสงอาทิตย์ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอน ซึ่งเป็นส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญของ OEIC

ดังนั้นในบทนี้จึงได้ศึกษาถึงโครงสร้างและคุณสมบัติทางแสงที่สำคัญของไดโอดเปล่งแสงฟิล์มบางอะมอร์ฟัสซิลิคอนคาร์ไบด์ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญสำหรับการปรับปรุงประสิทธิภาพการเปล่งแสงของ a-SiC:H TFLED รอยต่อ p - a-SiC:H (300 Å) i - a-SiC:H (500 Å) n - a-SiC:H (500 Å) ซึ่งมีเงื่อนไขการผลิตเช่นเดียวกับ a-SiC:H TFLED ที่มีโครงสร้างแบบเมตริกซ์ในตารางที่ 4.1 และแสดงโครงสร้างดังรูปที่ 6.10 สามารถเปล่งแสงออกมาเมื่อถูกไบแอสตามทีแรงดันไฟฟ้าประมาณ 10-15 V โดยมีระบบการวัด B - J เช่นเดียวกับระบบในรูปที่ 4.9 ในบทที่ 4 และสามารถแสดงกราฟความสัมพันธ์ระหว่างความสว่างกับค่าความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้า ดังแสดงในรูปที่ 6.11 ความยาวคลื่นของแสงที่เปล่งจาก a-SiC:H TFLED ขึ้นอยู่กับค่าช่องว่างพลังงานของชั้น i ซึ่ง a-SiC:H TFLED ที่ผลิตขึ้นสำหรับที่เป็นแหล่งกำเนิดแสงของ OEIC นี้มีแสงเปล่งออกมาอยู่ในช่วงความยาวคลื่น 550 - 630 nm ที่มีค่าช่องว่างพลังงานชั้น i ประมาณ 2.8 - 3.0 eV [33] ในการออกแบบที่ดีต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพการเปล่งแสงที่ดี และขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงคุณสมบัติทางแสงที่จำเป็น เช่น ควรมีการดูดกลืนแสงภายในสิ่งประดิษฐ์น้อยที่สุดด้วย ซึ่งจากผลของค่าคงที่ทางแสงในบทที่ 3.2.1 พบว่าเมื่อค่าช่องว่างพลังงานชั้น i สูงขึ้นค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนแสงจะมีค่าลดลง ดังนั้นค่าช่องว่างพลังงานของชั้น i ของ a-SiC:H TFLED ของ OEIC มีค่าประมาณ 3 eV จึงมีความสอดคล้องกับหลักการออกแบบที่ดีที่คำนึงถึงคุณสมบัติทางแสงด้วย และคุณสมบัติที่สำคัญอย่างหนึ่งของ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย คือแสงที่เปล่งออกมาจาก a-SiC:H TFLED จะต้องออกแบบให้มีสเปกตรัมการเปล่งแสงอยู่ในย่านที่ภาครับแสง คือ a-Si:H TFPD สามารถตอบสนองได้ดีที่สุด โดยปกติ a-Si:H

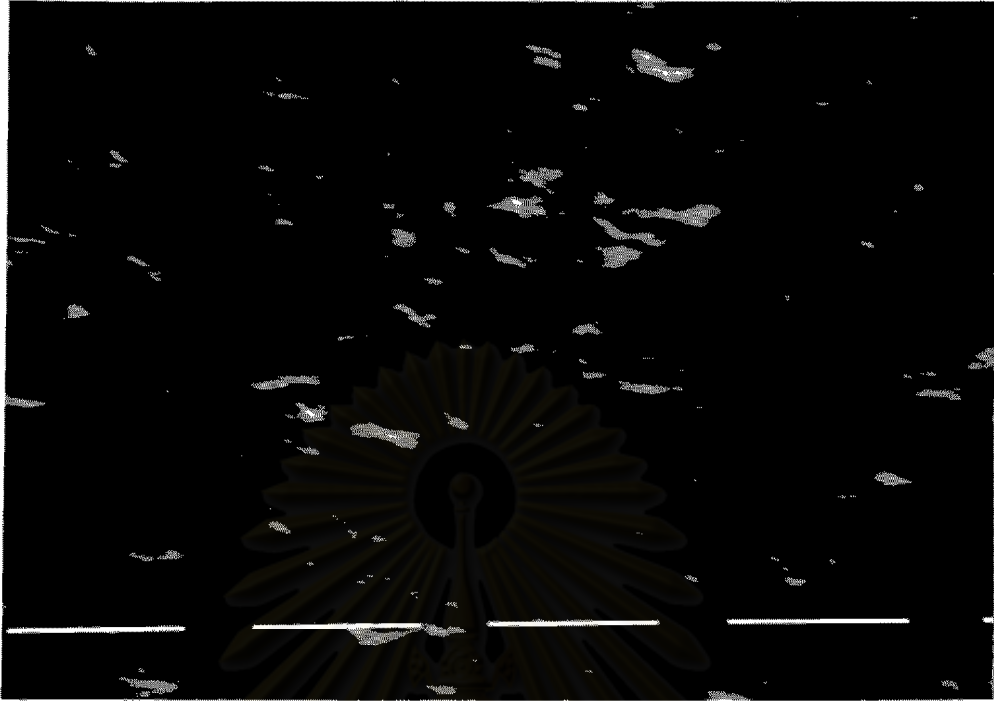

(ก) ภาพถ่ายของฝิวกระจกฟ้ําเบอร์ #1000

(ข) ภาพถ่ายของฝิวกระจกฟ้ําเบอร์ #2000

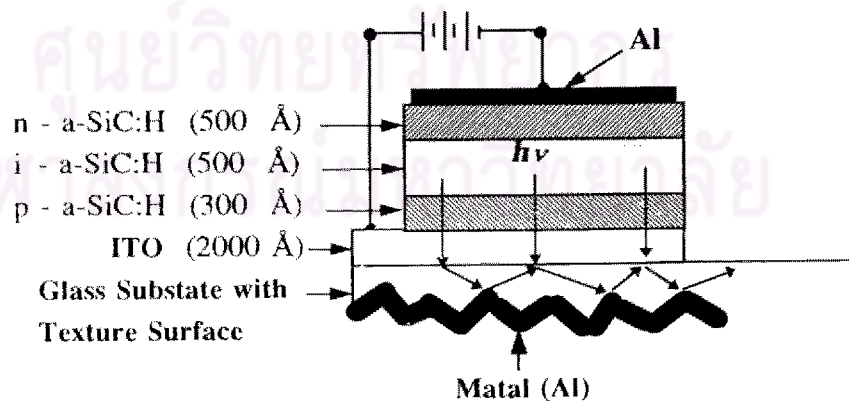
(ค) ภาพถ่ายของผิวกระจกฟอสเฟอร์ #4000

รูปที่ 6.9 ภาพถ่ายของผิวกระจกฟอสเฟอร์ต่าง ๆ ที่วัดได้จก SEM (Scanning Electron Microscope)

(ก) กระจกฟอสเฟอร์ #1000

(ข) กระจกฟอสเฟอร์ #2000

(ค) กระจกฟอสเฟอร์ #4000

รูปที่ 6.10 โครงสร้างของ a-SiC:H TFLED ที่ปลูกบนกระจกฟอสเฟอร์

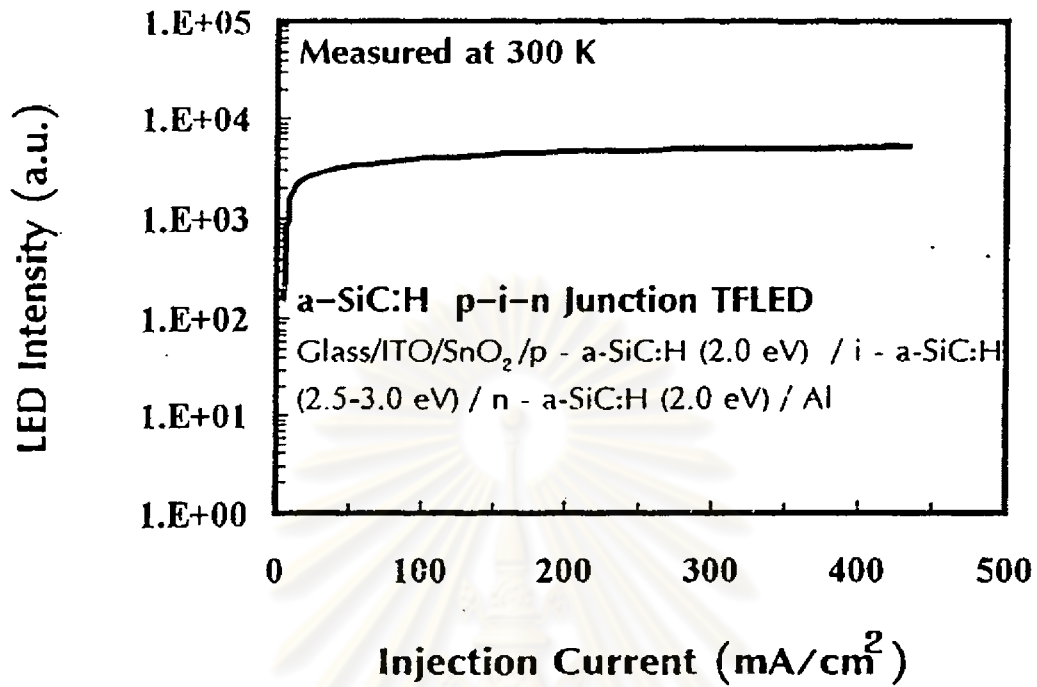
TFPD คอบสนองต่อแสงที่มีสเปกตรัมอยู่ในช่วงที่ตามองเห็นได้ ซึ่งอยู่ในช่วง 600 - 680 nm [8-9] จึงได้เลือก TFLED ที่มีช่องว่างพลังงานชั้น i ประมาณ 3.0 eV [20] และจำเป็นต้องเลือกค่าดัชนีหักเหแสงที่เหมาะสม เพื่อให้แสงจาก TFLED ตกกระทบผิว ITO และแสงทะลุผ่านเข้าไปตกกระทบผิวขรุขระที่เคลือบอะลูมิเนียมทั่วแผ่น แล้วจะทำให้เกิดการหักเหแสงภายใน เพื่อให้แสงเดินทางไปถึงภาครับแสงได้มากที่สุด เพื่อให้ TFPD เป็นภาครับแสงสามารถตอบสนองสัญญาณได้

จากผลการวัดค่าสเปกตรัมดัชนีหักเหแสง (n) ในบทที่ 3.2.1 พบว่าฟิล์ม a-SiC:H ที่มีช่องว่างพลังงานชั้น i เท่ากับ 2.75 และ 3.0 eV มีค่า n ประมาณ 2.7 และ 2.3 ตามลำดับ ส่วนค่า n ชั้น p และ n ($E_g = 2.0$ eV) มีค่าประมาณ 3 ทำให้แสงที่เปล่งจากชั้น i ไม่ถูกกัก (confined) และสามารถทะลุผ่านลงด้านกระจก ITO ได้ และค่า n ของฟิล์ม a-SiC:H มีค่ามากกว่า n ของกระจกกับ ITO (ค่า n ประมาณ 1.5-1.8) ทำให้แผ่นฐานกระจกฝั่งนี้มีคุณสมบัติเป็นท่อนำแสง ซึ่งได้โปรไฟล์ของค่าดัชนีหักเหแสงของวัสดุชั้นต่าง ๆ แสดงในรูปที่ 6.12

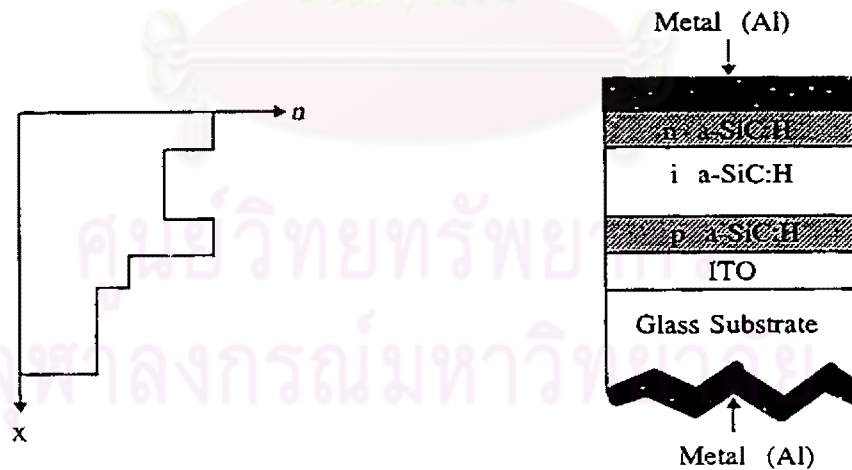
6.6 การศึกษาโครงสร้างพื้นฐานและลักษณะคุณสมบัติทางแสงของ a-Si:H TFPD สำหรับเป็นเป็นแหล่งตรวจรับแสงของ OEIC

อุปกรณ์ตรวจรับแสงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของ OEIC ในงานวิจัยนี้ได้ประดิษฐ์แหล่งตรวจรับแสงชนิดโฟโตไดโอดหรือเซลล์แสงอาทิตย์ชนิดฟิล์มบางอะมอร์ฟัสซิลิคอน ซึ่งได้รับความสนใจมากเนื่องจากต้นทุนการผลิตต่ำและสามารถผลิตเป็นพื้นที่ใหญ่ได้ มีข้อดีเด่นหลายประการเช่น

1. มีค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนแสงสูงมาก (สูงกว่า 10^5 cm^{-1}) ในย่าน peak ของสเปกตรัมของแสงอาทิตย์ ซึ่งทำให้ฟิล์มบางเพียง 0.1-0.5 μm เท่านั้น สำหรับการผลิตเป็นเซลล์แสงอาทิตย์หรือโฟโตไดโอดชนิดอะมอร์ฟัสสารกึ่งตัวนำจะมีต้นทุนของวัสดุต่ำกว่าผลึกซิลิคอน
2. กระบวนการผลิตใช้อุณหภูมิต่ำประมาณ 190°C และสามารถเคลือบเป็นพื้นที่กว้างอย่างสม่ำเสมอ และประหยัดพลังงานในการผลิต
3. ช่องว่างพลังงานทางแสงของ TFPD มีค่าประมาณ 1.8 eV ซึ่งอยู่ใกล้กับช่วงพลังงาน

รูปที่ 6.11 ความสัมพันธ์ของค่าความสว่างกับค่าความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าของ a-SiC:H TFLED

รูปที่ 6.12 โปรไฟล์ของค่าดัชนีหักเหแสงของฟิล์มชั้นต่าง ๆ และกระจกฝ้า

ของแสงอาทิตย์ จึงคาดว่าจะให้ประสิทธิภาพการแปรพลังงานสูง

4. สามารถผลิตเป็นวงจรรวมได้ง่าย ลดขั้นตอนการผลิต
5. สามารถได้ปอะมอร์ฟัสซิลิคอนให้เป็นชนิด n และชนิด p ได้ง่าย โดยใช้ฟอสฟอรัสหรือโบรอน
6. วัสดุอะมอร์ฟัสซิลิคอนมีคุณสมบัติการขนส่งพาหะ เช่น photoconductivity สูง ซึ่งจำเป็นต่อการผลิตเป็นเซลล์แสงอาทิตย์หรือโฟโตไดโอด

ระบบที่ใช้ในการประดิษฐ์ a-Si:H TFPD คือระบบการแยกสลายก๊าซด้วยประจุเรืองแสง (glow discharge plasma CVD) ที่มีความถี่ RF 13.56 MHz เงื่อนไขการประดิษฐ์เซลล์แสงอาทิตย์แสดงดังตารางที่ 6.2 โดยทั่วไปมีโครงสร้างเป็นรอยต่อ p-i-n แสดงดังรูปที่ 6.13

แหล่งตรวจรับแสง TFPD จำเป็นต้องออกแบบให้มีประสิทธิภาพการแปรพลังงานสูง เช่นผลิตชั้น i ให้มีสภาพนำไฟฟ้าด้วยแสง (Photoconductivity) สูง [8-10] โดยเลือกชั้น i เป็นฟิล์ม a-Si:H และจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณสมบัติทางแสงด้วย เช่นค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนแสงต้องมีค่าสูง จากการผลการวัดค่าคงที่ทางแสงในบทที่ 3.2.1 พบว่าค่าช่องว่างพลังงานของฟิล์ม a-Si:H มีค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนแสงสูงกว่าฟิล์มอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย

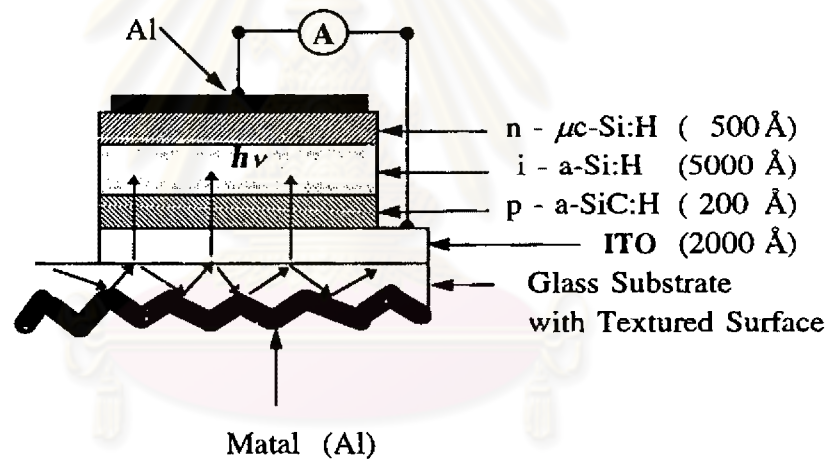
จากข้อมูลทางแสงต่าง ๆ เช่น n , k , ϵ_{11} , ϵ_{12} , α ได้ช่วยสนับสนุนเหตุผลว่าฟิล์ม a-Si:H นิยมใช้เป็นชั้นผลิตพาหะโฟโต (photo-carriers) ในโฟโตไดโอด หรือเซลล์แสงอาทิตย์ และเนื่องจาก a-Si:C:H มีค่าสัมประสิทธิ์การดูดกลืนแสงที่น้อย จึงนิยมนำไปใช้เป็นชั้นหน้าต่างรับแสง (window layer) ชนิด p ในโฟโตไดโอดและเซลล์แสงอาทิตย์

a-Si:H TFPD ที่ประดิษฐ์ขึ้นสำหรับเป็นแหล่งตรวจรับแสงของ OEIC มีเงื่อนไขการประดิษฐ์แสดงในตารางที่ 6.2 และรูปที่ 6.14 แสดงระบบการวัดประสิทธิภาพแปรพลังงานของ TFPD หรือระบบ Solar Simulator ซึ่งได้ประสิทธิภาพการแปรพลังงาน (η) ประมาณ 5.8 % และรูปที่ 6.15 แสดงกราฟความสัมพันธ์ของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าและแรงดันไฟฟ้า

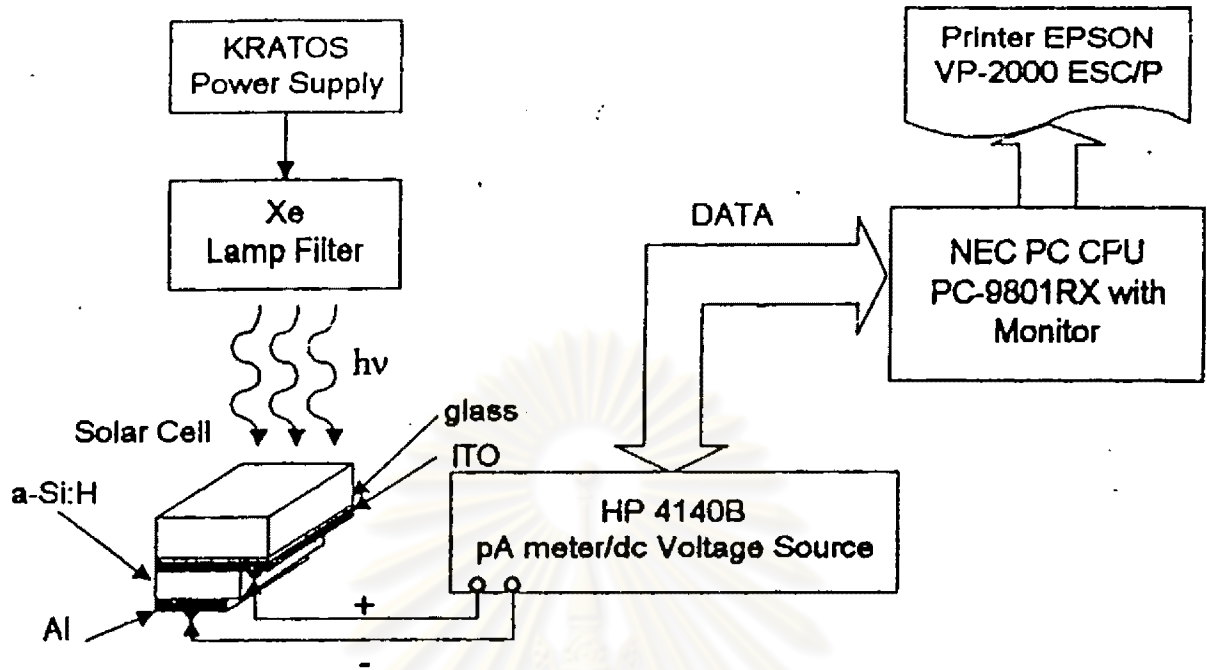
ตารางที่ 6.2 เงื่อนไขการปลูกฟิล์มชั้น p-i-n ของเซลล์แสงอาทิตย์

การทำดิสชาร์จ	แบบคาปาซิเตอร์ ที่ความถี่ RF 13.56 MHz
อุณหภูมิแผ่นฐาน	190°C
กำลังไฟฟ้า RF	30-250 Watt
ความดันขณะปลูกฟิล์ม	1-2 Torr
ปริมาณการไหลของก๊าซ	15-80 cc/min
p-type a-SiC:H (200 Å)	$\text{SiH}_4 + \text{CH}_4 + \text{B}_2\text{H}_6$
i-type a-Si:H (5000 Å)	SiH_4
n-type $\mu\text{c-Si:H}$ (500 Å)	$\text{SiH}_4 + \text{PH}_3$

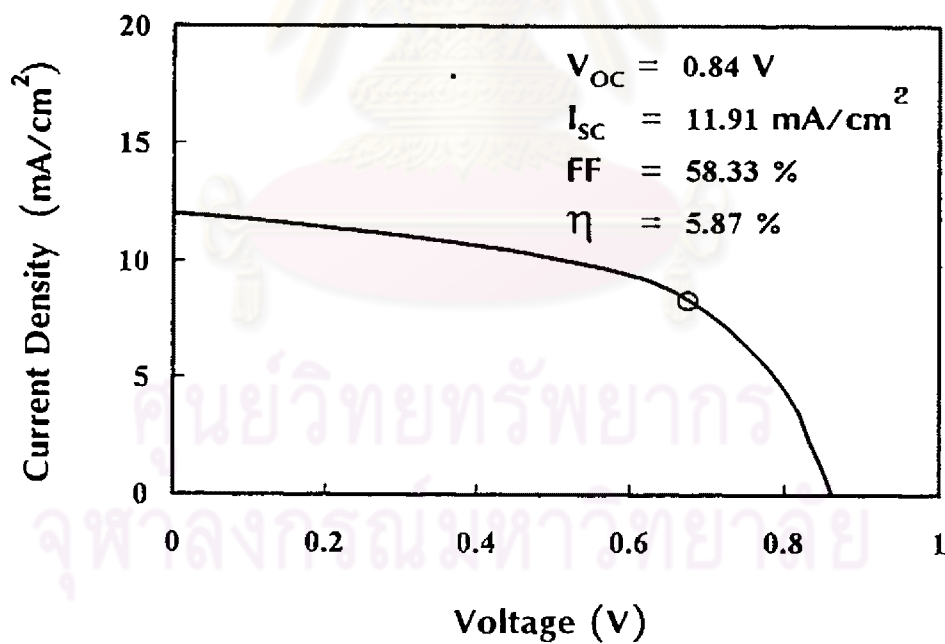

รูปที่ 6.13 โครงสร้าง a-Si:H TFPD ซึ่งปลูกบนกระจกฝ้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 6.14 ระบบการวัดประสิทธิภาพการแปรพลังงานของโฟโตโวลตาอิกหรือเซลล์แสงอาทิตย์

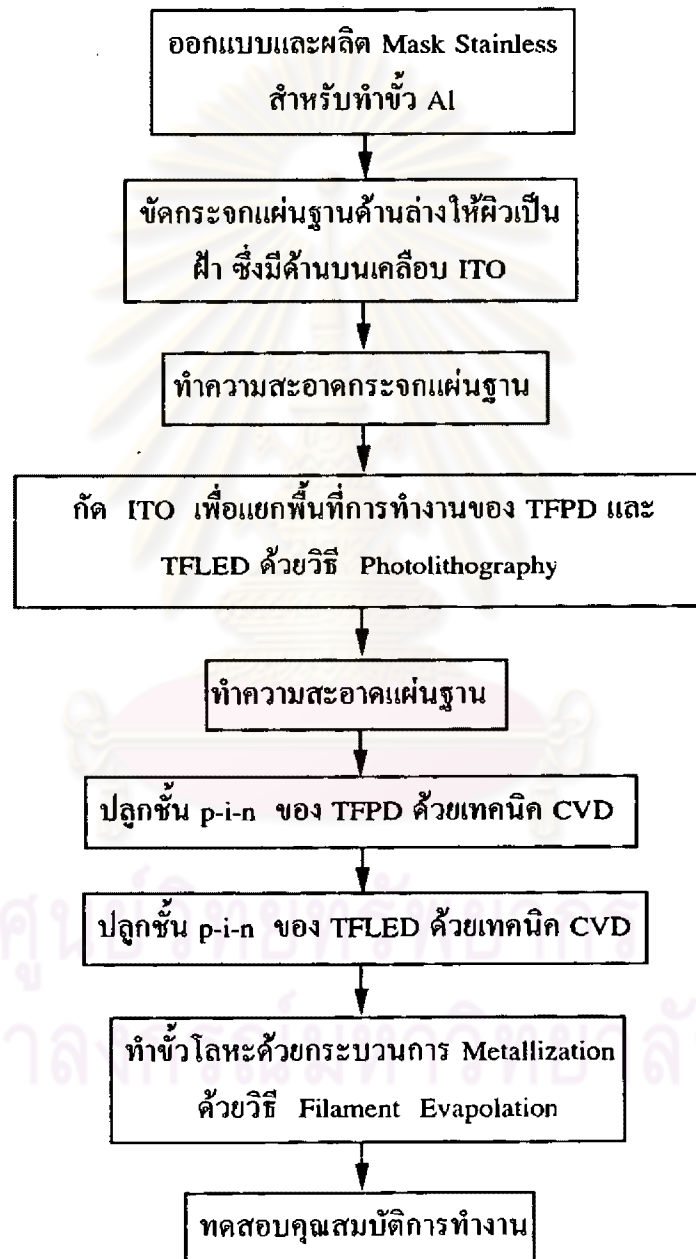

รูปที่ 6.15 ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าเอาต์พุตและแรงดันไฟฟ้าเอาต์พุตของ a-Si:H TFPD ซึ่งส่องด้วยแสงอาทิตย์เทียมที่มีความเข้มแสง AM1 (100 mA/cm²)

6.7 วิธีการประดิษฐ์และการวัดคุณสมบัติพื้นฐานของสิ่งประดิษฐ์วงจรรวมชนิดออปโตอิเล็กทรอนิกส์ (OEIC) ชนิดอะมอร์ฟิซิลิคอนอัลลอย

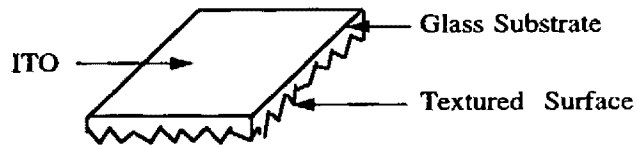
การประดิษฐ์ OEIC ชนิดอะมอร์ฟิซิลิคอนอัลลอยประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังรูปที่

6.16

รูปที่ 6.16 แผนผังขั้นตอนการประดิษฐ์ OEIC ชนิดอะมอร์ฟิซิลิคอนอัลลอย

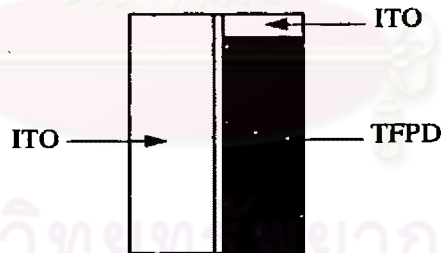
รายละเอียดขั้นตอนการประดิษฐ์ OEIC แสดงได้ดังในรูปที่ 6.17

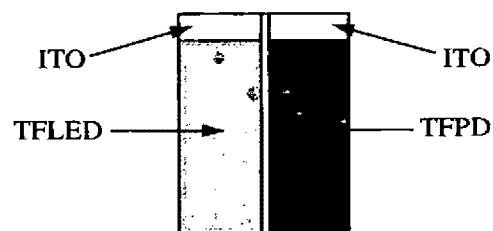
1. ขัดแผ่นกระจกด้านที่ไม่มี ITO ให้เป็นผิวฝ้าทางด้านล่างให้ผิวเป็นฝ้า

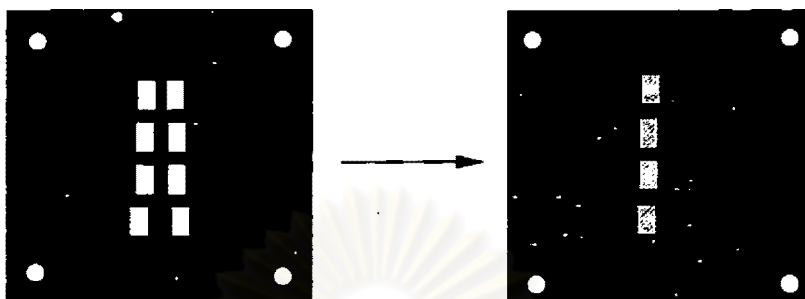
2. กัดฟิล์ม ITO ให้แยกออกจากกันเป็น 2 ส่วน ระยะห่างที่แยกจากกันประมาณ 1 mm และมีลักษณะเป็นแถบยาวตลอด

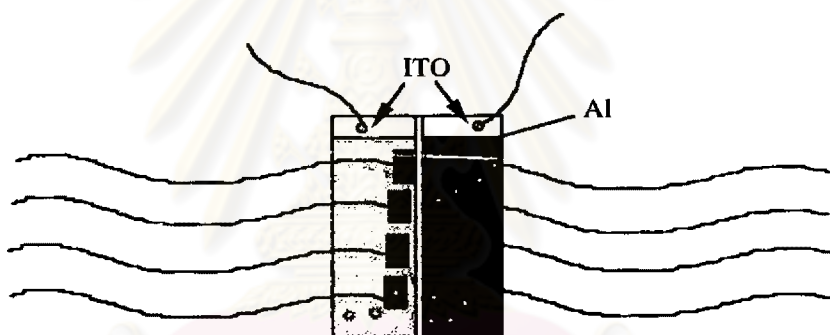
3. ปู a-Si:H TFPD บนพื้นที่ ITO ด้านขวามือตามรูป

4. ปลุก a-SiC:H TFLED บน ITO ด้านซ้ายมือตามรูป

5. เตรียมแผ่นโลหะสำหรับใช้งานเป็นมาส์คในการเคลือบขั้วไฟฟ้า Al

6. เคลือบขั้วไฟฟ้า Al ด้าน TFLED และ TFPD ซึ่งมีขนาด 3 mm × 5 mm และต่อสายไฟฟ้าด้วยกาวเงิน

รูปที่ 6.17 ขั้นตอนการประดิษฐ์ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย

เมื่อทำการประดิษฐ์ OEIC ตามขั้นตอนในรูปที่ 6.17 แล้วจะได้ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย ซึ่งได้แสดงในรูปที่ 6.18

เนื่องจาก a-SiC:H TFLED ยังมีค่าสว่างน้อย อีกทั้ง a-Si:H TFPD ยังมีประสิทธิภาพต่ำ ทำให้การวัดคุณสมบัติของ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยทำได้ยาก ดังนั้นในบทนี้จึงได้

ทำการวัดคุณสมบัติพื้นฐานของ a-SiC:H TFLED ที่ผลิตบนกระจกฝ้าเพื่อศึกษาถึงค่าความสัมพันธ์ของความสว่างด้าน ITO (ด้านบน) และด้านผิวฝ้า (ด้านล่าง) เมื่อไม่คิดพื้นที่ของ TFLED เพื่อขึ้นชั้นถึงการนำกระจกฝ้าไปใช้งานเป็นท่อนำแสง โดยได้พิจารณาบริเวณการสะท้อนแสงที่เกิดจากการหักเหแสงภายในกระจกฝ้าดังในรูปที่ 6.19

รูปที่ 6.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มแสงของ a-SiC:H TFLED กับค่าความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า a-SiC:H TFLED ที่มีกระจกใสเป็นแผ่นฐานและมีพื้นที่การเปล่งแสง 3 mm × 5 mm

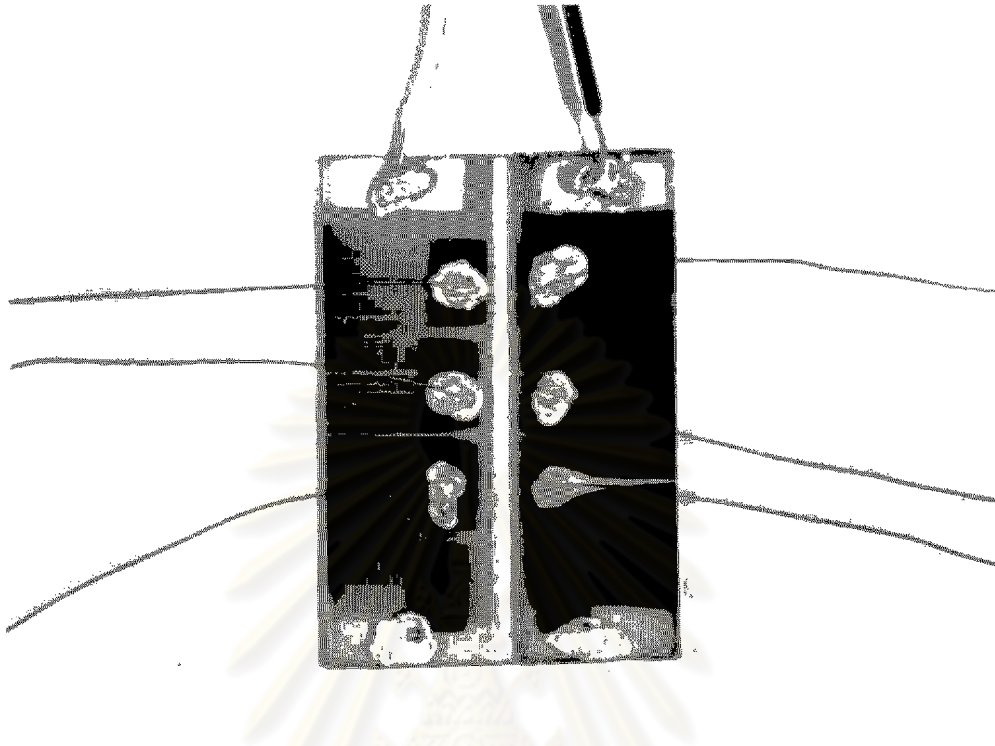
รูปที่ 6.21 (ก)-(ค) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO และทางด้านล่าง กับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #1000, #2000 และ #4000

รูปที่ 6.22 (ก)-(ค) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO ต่อแสงที่สะท้อนด้านล่าง กับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #1000, #2000 และ #4000

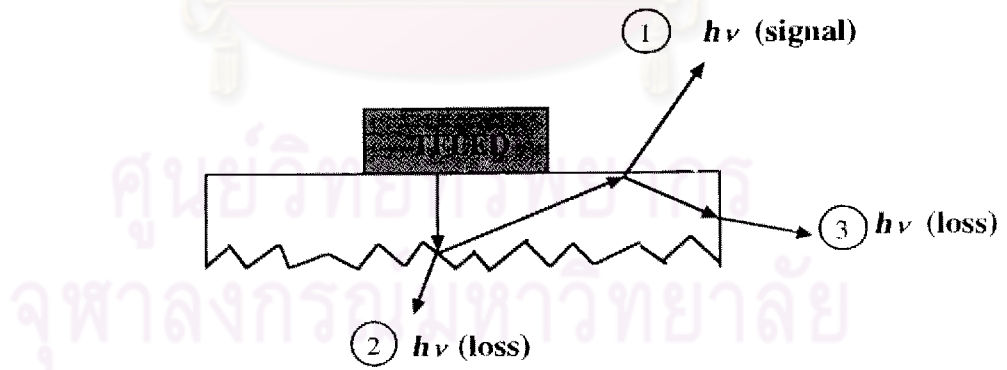
รูปที่ 6.23 แสดงการเปรียบเทียบค่าอัตราส่วนของความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO ต่อแสงที่สะท้อนด้านล่าง กับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #1000, #2000 และ #4000

ผลการศึกษาพบว่า TFLED เปล่งแสงและมีการสะท้อนออกมามี 3 บริเวณคือ สะท้อนขึ้นไปด้านบน ITO บริเวณ TFLED สะท้อนลงด้านล่างบริเวณผิวกระจกฝ้า และสะท้อนออกด้านข้างของกระจก แต่ในทางปฏิบัติบริเวณด้านข้างทำการวัดความสว่างได้ยาก ดังนั้นจึงได้ทำการวัดค่าความสว่างเปรียบเทียบกันระหว่างความสว่างที่สะท้อนไปด้านล่างบริเวณกระจกฝ้ากับด้านบน โดยมีการเปรียบเทียบกับกระจกฝ้าเบอร์ต่าง ๆ กัน จากผลการวัดพบว่ากราฟที่กระจกฝ้าเบอร์ต่าง ๆ นั้นมีลักษณะเดียวกัน คือความสว่างด้านกระจกฝ้าจะมีค่าสูงกว่าด้านบน ซึ่งเบอร์ #1000 และ #2000 มีค่า intensity ratio ใกล้เคียงกัน แต่ #4000 มี intensity ratio ต่ำกว่า

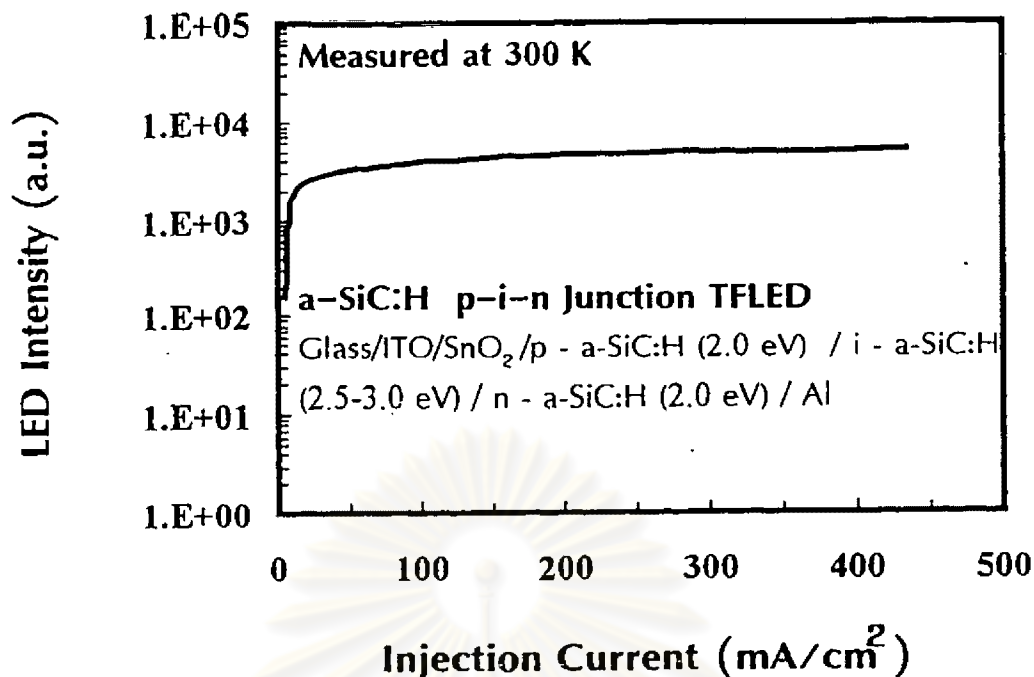
จากการวัดค่าความสว่างของ a-SiC:H TFLED ที่สะท้อนขึ้นด้านบนบริเวณ ITO ได้นั้น

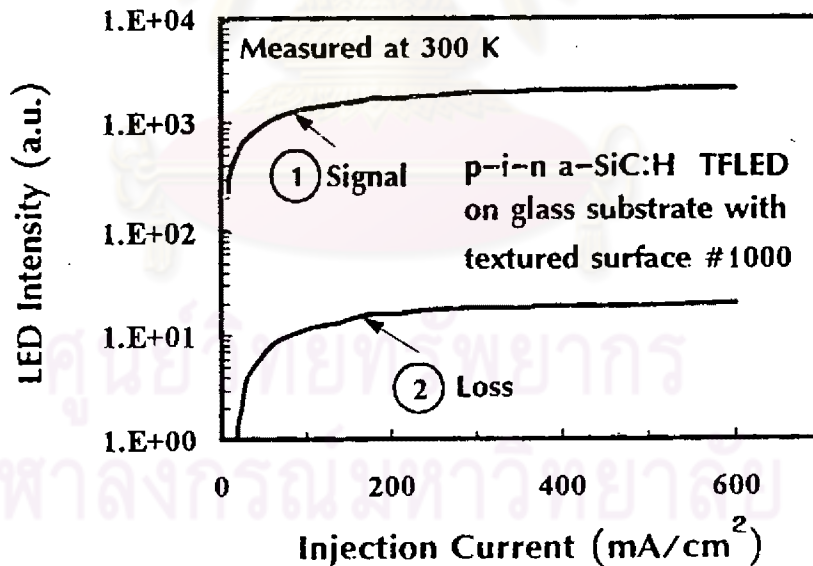
รูปที่ 6.18 ภาพถ่ายของ OEIC ชนิดอะมอร์ฟิสซิลิคอนถั่วลอยที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้

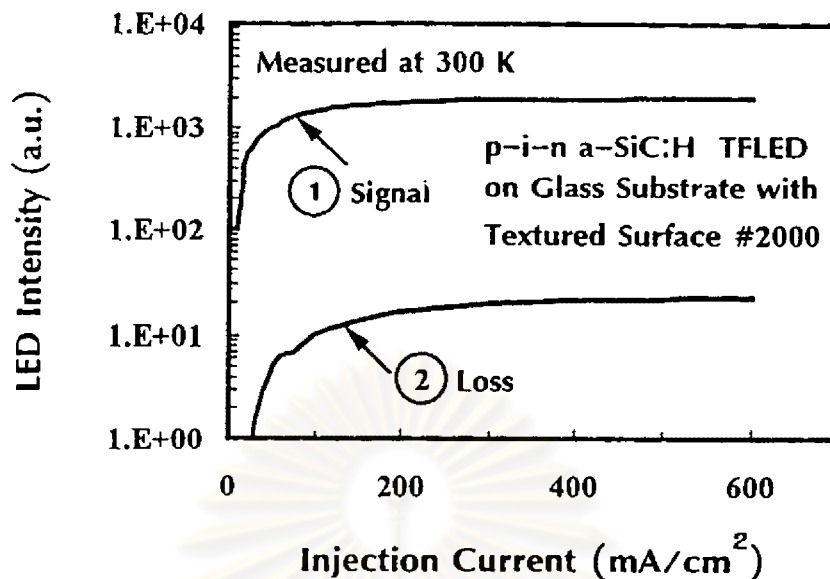
รูปที่ 6.19 ลักษณะการหักเหแสงของ α -SiC:H TFLED บนผิวกระจกฝ้า

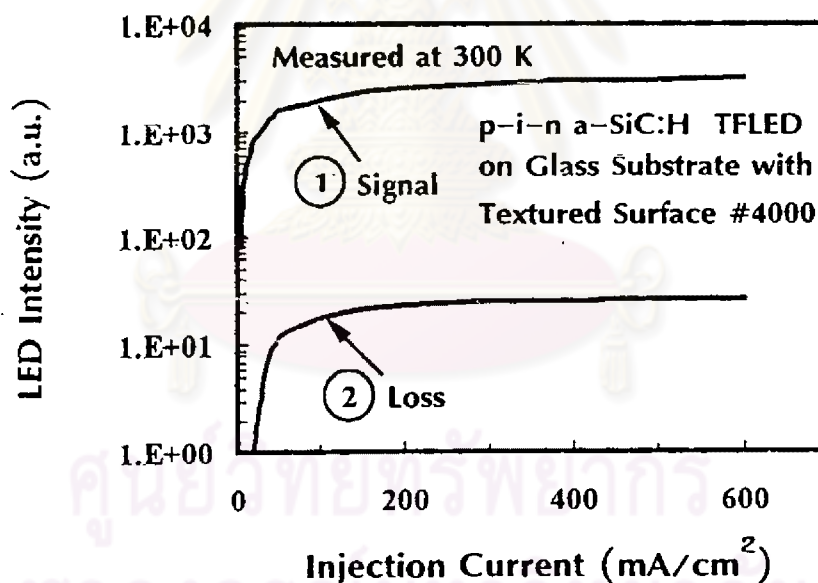
รูปที่ 6.20 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มแสงของ a-SiC:H TFLED กับค่าความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า a-SiC:H TFLED ที่มีกระจกใสเป็นแผ่นฐานและมีพื้นที่การเปล่งแสง 3 mm × 5 mm

- (ก) ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO และทางด้านล่างกับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLEDของกระจกฝ้าเบอร์ #1000

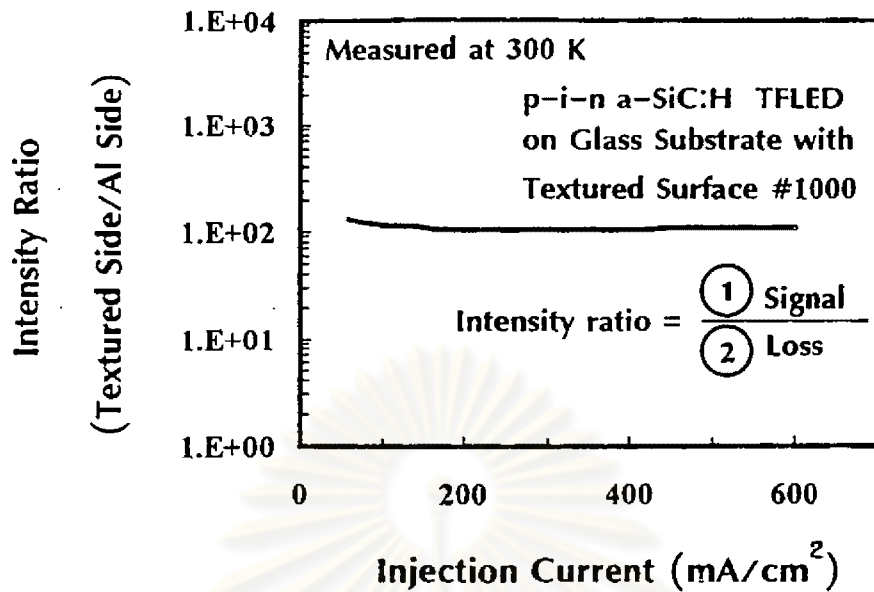

- (ข) ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO และทางด้านล่างกับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #2000

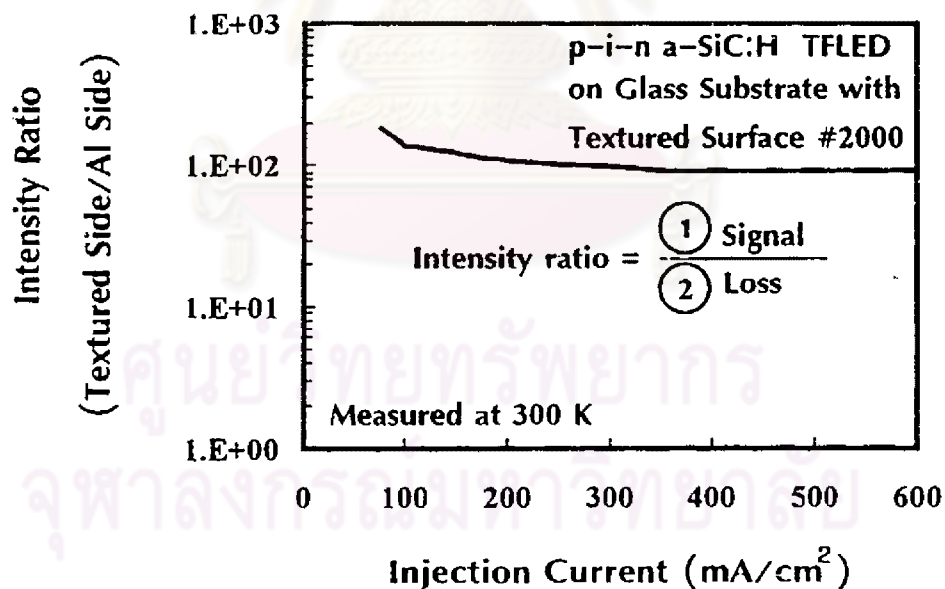

- (ค) ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO และทางด้านล่างกับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #2000

รูปที่ 8.21 (ก)-(ค) ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO และทางด้านล่างกับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #1000, #2000 และ #4000 ตามลำดับ.

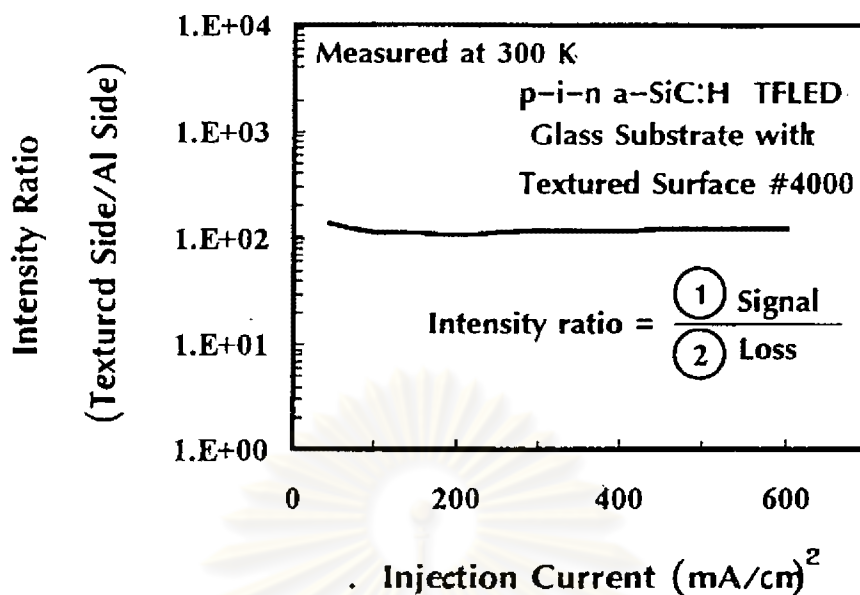

- (ก) ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO ต่อแสงที่สะท้อนด้านล่างกับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #1000

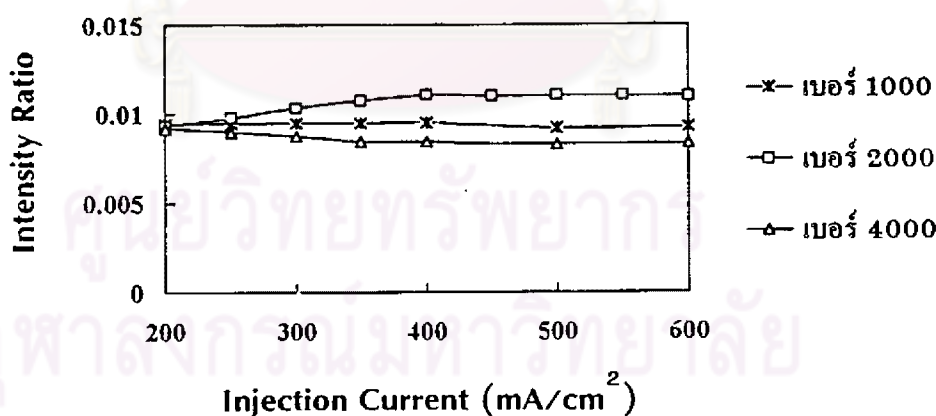
- (ข) ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO ต่อแสงที่สะท้อนด้านล่างกับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #2000

(ค) ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO ต่อแสงที่สะท้อนด้านล่างกับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #4000

รูปที่ 6.22 (ก)-(ค) ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO ต่อแสงที่สะท้อนด้านล่างกับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #1000, #2000 และ #4000 ตามลำดับ

รูปที่ 6.23 เปรียบเทียบค่าอัตราส่วนของความเข้มแสงของ TFLED ที่สะท้อนขึ้นทางด้านบนผิว ITO ต่อแสงที่สะท้อนด้านล่างกับความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าที่ฉีดเข้า TFLED ของกระจกฝ้าเบอร์ #1000, #2000 และ #4000

สามารถแสดงให้เห็นว่าแสงมีการเดินทางอันเนื่องมาจากการหักเหแสงภายในกระจกฝ้า และที่กระจกฝ้าเบอร์ #1000 และเบอร์ #2000 แสงจะสะท้อนขึ้นไปด้านบนสิ่งประดิษฐ์มากกว่าใช้กระจกฝ้าต่ำ ๆ หรือกระจกใส

จากการประดิษฐ์ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย a-SiC:H TFLED เป็นแหล่งกำเนิดแสง a-Si:H TFPD เป็นแหล่งตรวจรับแสง และแผ่นฐานกระจกฝ้าเป็นท่อนำแสง ได้ออกแบบระยะห่างของ TFLED กับ TFPD ตั้งแต่ 1.5, 2.5 และ 3.5 mm ตามลำดับ เมื่อป้อนแรงดันไฟฟ้าไบแอสตรง จะพบว่า a-SiC:H TFLED เปล่งแสงสามารถมองเห็นได้ในที่แสงสลัว และจากรูปที่ 6.24 แสดงภาพถ่ายของ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอย ขณะที่มีการไบแอสแรงดันไฟฟ้าให้กับ a-SiC:H TFLED จะสังเกตเห็นว่า TFLED เปล่งแสงและแสงมีการสะท้อนไปยังด้านข้างของ AI ที่เคลือบบน TFLED เป็นการแสดงให้เห็นว่าแสงจาก TFLED มีการเดินทางภายในกระจกฝ้า แต่เมื่อทำการวัดคุณสมบัติของ OEIC TFPD ไม่สามารถตรวจรับแสงได้ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. เนื่องจากความสว่างของ a-SiC:H TFLED น้อยจึงทำให้ a-Si:H TFPD ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การแปรพลังงานประมาณ 5.8 % นั้นไม่สามารถตรวจจับแสงได้
2. ระยะของ a-SiC:H TFLED และ a-Si:H TFPD ที่ออกแบบไว้มีระยะห่างเกินกว่าแสงที่เปล่งจาก TFLED เดินทางไปถึง TFPD

รูปที่ 6.24 ภาพถ่ายของ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยขณะที่มีการไบแอสแรงดันไฟฟ้าให้กับ a-SiC:H TFLED และจะสังเกตเห็นว่า TFLED เปล่งแสงและแสงมีการสะท้อนไปยังด้านข้างของ AI ที่เคลือบบน TFLED

6.8 สรุป

ได้มีแนวความคิดที่จะนำวัสดุอะมอร์ฟัสสารกึ่งตัวนำที่สามารถประดิษฐ์เป็น ไดโอดเปล่งแสง และ โฟโตไดโอดได้นั้นมาประดิษฐ์เป็น OEIC ชนิดใหม่ ซึ่งได้มีการศึกษาคุณสมบัติพื้นฐานของ OEIC จากวัสดุชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยเป็นครั้งแรก และมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ แหล่งกำเนิดแสงจาก a-SiC:H TFLED แหล่งตรวจรับแสงจาก a-Si:H TFPD และแผ่นฐาน เป็นกระจกฝ้าและเป็นท่อนำแสงไปในตัว

ในงานวิจัยนี้ได้มีการศึกษาคุณสมบัติทางแสงของกระจกฝ้าโดยได้ทำการวัดระยะทางการกระจายแสงของกระจกฝ้าเบอร์ต่าง ๆ พบว่ากระจกฝ้าที่มีระยะพิทประมาณ 0.5-5 μm มีระยะการกระจายแสงที่ดีและสามารถใช้งานเป็นทางนำแสงชนิด Distributed Bragg Reflector ได้ดีที่สุด

จากการศึกษาคุณสมบัติการกระจายแสงของแหล่งกำเนิดแสง a-SiC:H TFLED ที่ปลูกลงบนกระจก พบว่าแสงมีการกระจายและสะท้อนขึ้นไปทางด้านบน คือด้าน ITO ด้วย แสดงให้เห็นว่าแสงจาก a-SiC:H TFLED สามารถเดินทางในท่อนำแสงชนิดกระจกฝ้าได้

จากการประดิษฐ์แหล่งตรวจรับแสงจาก a-Si:H TFPD ได้ประสิทธิภาพการแปรพลังงาน ประมาณ 5.8 % และเมื่อทำการวัดคุณสมบัติของสิ่งประดิษฐ์ OEIC แล้วพบว่า a-Si:H TFPD ไม่สามารถตรวจรับแสงจาก a-SiC:H TFLED ที่เดินทางในท่อนำแสงชนิดกระจกฝ้าได้ อาจเนื่องมาจาก a-SiC:H TFLED มีความสว่างน้อย หรือตำแหน่งการปลูก a-SiC:H TFLED กับ a-Si:H TFPD มีระยะห่างกันเกินไป

อย่างไรก็ตามงานวิจัยบทยนี้ก็ประสบความสำเร็จในการศึกษาหาแนวคิดประดิษฐ์ OEIC ชนิดอะมอร์ฟัสซิลิคอนอัลลอยที่มีแหล่งกำเนิดแสงจาก a-SiC:H TFLED และแหล่งตรวจรับแสงจาก a-Si:H TFPD และกระจกฝ้าที่เป็นฐานรองและทางเดินแสงไปในตัวได้